

Vrijheid en beschaving vergen altijd onderhoud

Diederik Boomsma is fractievoorzitter van het CDA in Amsterdam en promovendus Rechtsfilosofie. Een gesprek over vrijheid, in al zijn facetten, op het stadhuis van Amsterdam.

‘Vrijheid is een veelomvattend begrip’, begint Boomsma. ‘Het staat voor zelfbestuur, zowel op het niveau van de ziel als de staat. Ten aanzien van de ziel betekent het wat mij betreft controle over jezelf, want dat geeft vrijheid. Het vergt discipline, concentratievermogen en controle van de rede over de passies. Anders ben je niet vrij. Op het niveau van de staat gaat het over zelfbestuur: het vermogen om bij te dragen aan het bestuur van je eigen gemeenschap. Die vrijheid kan alleen in stand worden gehouden als hij wordt gevoeld en doorleefd en daadwerkelijk in de praktijk wordt gebracht. Hij is ook gemakkelijk te verliezen als je onvoldoende beseft wat het in stand houdt. Dat risico ligt altijd op de loer.’

‘Ze wuiven de vlag van de vrijheid, maar ontkennen de werkelijke gevolgen’

Een ander vrijheidsbegrip

Hoe past hij het toe in zijn raadswerk? ‘Het is het uitgangspunt. Ik probeer het ook uit te dragen en uit te leggen omdat men in Amsterdam vaak een verkeerd vrijheidsbegrip heeft. De stad staat op een bepaalde manier zelfs symbool voor een romantisch vrijheidsbegrip; doen wat je wil en je helemaal laten gaan. Eigenlijk is dat juist het tegenovergestelde van het klassieke vrijheidsbegrip. Mensen komen hier naartoe om een soort morele vakantie te vieren in ‘de stad waar alles kan’. Ze nemen drugs en bezoeken de Wallen, maar dat is tegelijkertijd een aantasting van de vrijheid van mensen die daar wonen. De vrouwen achter de ramen

zijn op een fundamentele manier ook niet vrij, omdat ze fysiek blootstaan aan bepaalde dwang. Ik probeer in de gemeenteraad een ander vrijheidsbegrip te laten landen.’

Herwaardering van taboes

Een wat meer conservatief geluid laten horen in een overwegend links-liberale stad kan een uitdaging betekenen, stel ik me zo voor. Boomsma: ‘Ik zie het anders. Mensen zijn namelijk best conservatief over de dingen waar ze om geven. De dingen waar je van houdt wil je in stand houden. In die zin maakt het niet uit of ze zich links-liberaal of conservatief noemen wanneer ze bijvoorbeeld de schoonheid van de stad willen behouden. Dat zie je over het hele politieke spectrum. Dat gaat voorbij links, rechts, progressief en liberaal. Natuurlijk zijn er partijen als GroenLinks en D66 die niet snappen dat je met drugs en prostitutie de samenleving niet per se beter maakt. Ze wuiven de vlag van de vrijheid, maar ontkennen de werkelijke gevolgen. Want als iemand niet vrij is dan is het wel een drugsverslaafde. Men denkt: prostitutie is legaal dus dan mag er geen taboe op rusten. Terwijl die taboes daarop de vrijheid juist beschermen. In de praktijk ontstaat een situatie waarin straatarme vrouwen uit Oost-Europa hier worden geëxploiteerd door mannen met geld uit de rest van de wereld. Waarom zouden we dat faciliteren? Uit een soort abstract principe van ‘wij zijn voor vrijheid dus moet ook prostitutie kunnen’ ontstaan er dus juist gruwelijke vormen van onderdrukking.’

Antisemitisme

Vorig jaar was er een recordaantal meldingen van antisemitisme in Amsterdam. Steeds

Reageren op dit artikel?
barend.tensen@cda.nl

meer jongeren en een groeiend aantal moslims bedienen zich hiervan. 'Dat soort opvattingen leven en worden helaas gevoed door propaganda uit het Midden-Oosten. We hebben een actieplan ter bestrijding van antisemitisme opgesteld en dat is aangenomen. Ik vind dat je als overheid de verantwoordelijkheid hebt om dit ongelooflijk serieus te nemen en alles te doen wat je kunt om 'het gif' te neutraliseren. In een recente discussie over erfpacht-gelden kwam het ook ter sprake. Amsterdamse joden die terugkwamen na de Tweede Wereldoorlog kregen rekeningen van niet betaalde erfpachten. Dat is onderzocht en er is besloten daar een vergoeding tegenover te zetten en dat dit naar Joodse doelen zou gaan. Een deel daarvan ging naar de beveiliging van Joodse instellingen, maar ik had liever gezien dat de gemeente die beveiliging volledig zou betalen. Het garanderen van fysieke veiligheid is eigenlijk bij uitstek een gemeentelijke taak.'

Weerbare democratie

'Vrijheid en beschaving vergen altijd onderhoud', vervolgt hij. 'We hebben gezien hoe extreme ideologieën mensen kunnen misvormen zodat ze die vrijheid gaan vertrappen. Dat vergt van bestuurders dat ze die waakzaamheid opbrengen, maar ook bepaalde idealen blijven uitdragen. Dus als je dit signaleert, ook durven uitspreken dat je het verwerpt. We moeten voorkomen dat dingen normaal worden gevonden wanneer ze dat niet zijn. Ik hecht aan het concept van

een weerbare democratie. We moeten de democratie verdedigen tegen mensen die misbruik maken van de vrijheid die een democratie biedt om diezelfde vrijheid te ondermijnen.'

'Mensen komen naar Amsterdam om een soort morele vakantie te vieren'

Wij Amsterdam

I Amsterdam was als reclameslogan succesvol en ging de hele wereld over. Het CDA Amsterdam is minder positief. 'We hebben gezegd: niet I, of ikke, maar *Wij* maken de stad. Een collectieve identiteit helpt bij integratie. Mensen komen hier uit alle windstreken en een zekere lotsverbondenheid is nodig om constructief samen te kunnen leven. Dan ben je onderdeel van een groter geheel. Die solidariteit is cruciaal en berust op een gedeelde identiteit, dus ook in stedelijke zin: wij-Amsterdammers. Je beroepen op een historisch gegroeide cultuurgemeenschap is juist heel inclusief. Je reikt iemand de hand: wees welkom hier. We zijn geen neutraal stukje vastgoed vol individuen die met rechten lopen te schermen. We hebben een gedeelde toekomst en we vragen iedereen om hieraan bij te dragen. Zodra nieuwkomers hier binnenkomen is het ook hun geschiedenis.' •